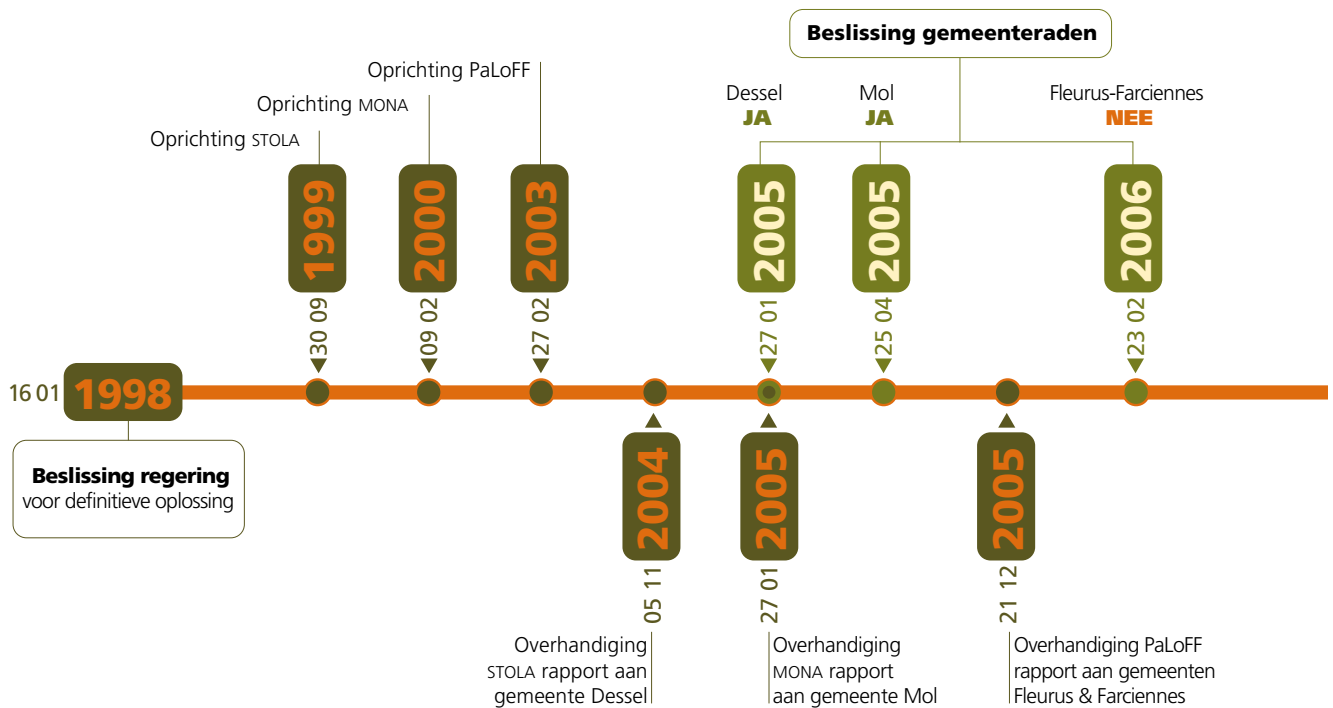

Berging van categorie A-afval – van **studies** tot **voorontwerp**

Van bij haar oprichting in 1980 heeft NIRAS onderzoek verricht naar de mogelijkheden van berging van radioactief afval. Dit is niet van een leien dakje gelopen. Vooral volgens de publieke opinie was de problematiek niet bespreekbaar. Vanaf 1998 opteerde NIRAS voor participatie van de bevolking in de gemeenten waar een bergingsinstallatie zou kunnen komen. Dit heeft geleid tot een unieke benadering waarbij alle aspecten en voorwaarden werden bestudeerd in een actief samenwerkingsverband: de lokale partnerschappen.

Een **geïntegreerd project** van **oppervlakteberging** in Dessel voor het Belgisch laag- en middelactief kortlevend afval

Samen maken we het mogelijk

1985-1997: verkennende studies

Aanvankelijk bestudeerde NIRAS de bergingsmogelijkheden enkel vanuit wetenschappelijk en technisch oogpunt. Het onderzoek spitste zich toe op de veiligheid en de haalbaarheid van een bergingssysteem. Door de algemene tegenstand waarmee zij geconfronteerd werd, had ze echter geen enkel perspectief om een bergingsinstallatie ergens in België te kunnen bouwen.

1998-2006: maatschappelijke benadering

In de beslissing van 16 januari 1998 gaf de regering aan NIRAS de opdracht om verder te werken in de richting van een definitieve oplossing, maar zich bij het onderzoek te beperken tot de bestaande nucleaire zones en tot zones waar de lokale autoriteiten interesse toonden. Ze moest ook de nodige overlegstructuren ontwikkelen om een bergingsproject te integreren op lokaal vlak.

NIRAS herzag toen haar benaderingswijze. Ze deed afstand van de klassieke ingenieursbenadering die ze tot dan toe had gevolgd en verving ze door een participatieve benadering. De bekommernissen over veiligheid, milieu en gezondheid en de wensen van de inwoners van de gemeenten kwamen op de eerste plaats.

Drie partnerschappen

Het voorstel van NIRAS leidde tot de oprichting van drie lokale partnerschappen:

- STOLA-Dessel (Studie- en Overleggroep Laagactief Afval): partnerschap tussen de gemeente Dessel en NIRAS
- MONA (Mols Overleg Nucleair Afval categorie A): partnerschap tussen de gemeente Mol en NIRAS
- PaLoFF (Partenariat Local Fleurus–Farciennes): partnerschap tussen de gemeenten Fleurus en Farciennes en NIRAS

Elk partnerschap had als opdracht een geïntegreerd voorontwerp van berging te ontwikkelen: een bergingsinstallatie gekoppeld aan een geheel van voorwaarden die niet van elkaar gescheiden kunnen worden. De voorwaarden gaan over veiligheid, milieu, gezondheid, controle, leefcomfort en blijvende inspraak, ook voor alle volgende generaties.

De lokale partnerschappen werkten geïntegreerde voorontwerpen uit

Samen met NIRAS werkten STOLA-Dessel in Dessel, MONA in Mol en PaLoFF in Fleurus–Farciennes mee aan de uitwerking van een of meerdere geïntegreerde voorontwerpen van berging voor categorie A-afval in hun gemeente.

Tegen 2006 hadden de drie partnerschappen in totaal vijf geïntegreerde voorontwerpen van berging ontwikkeld. Deze werden ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraden van de betrokken gemeenten. De gemeenten Dessel en Mol aanvaardden de voorontwerpen van hun partnerschappen, mits het vervullen van de voorwaarden die aan hun voorontwerpen verbonden zijn. Het voorontwerp van PaLoFF werd afgesloten als gevolg van de beslissingen van de gemeenteraden van Fleurus en Farciennes om zich uit het project terug te trekken.

Volgens NIRAS voldeden de voorontwerpen aan de voorwaarden die de ministerraad heeft geformuleerd in zijn beslissing van 16 januari 1998 en zou de financiering ervan kunnen worden verzekerd door middel van aangepaste financieringsmechanismen.

De geïntegreerde voorontwerpen werden dan ook aan de regering overhandigd, wat haar in staat stelde om te beslissen over het verdere verloop van het werkprogramma.

PaLoFF
Partenariat Local Fleurus-Farciennes

Sleutelementen van een lokaal partnerschap

De partnerschappen worden zodanig georganiseerd dat ze kunnen functioneren als open en onafhankelijke discussie- en werkplatformen.

Representativiteit

De partnerschappen zijn representatief voor de gemeenschap waaruit ze ontstonden. Er wordt nauwgezet op toegezien dat alle belanghebbende lokale actoren vertegenwoordigd zijn: politieke, sociaal-culturele, milieugerichte en economische. Daarnaast kunnen ook particulieren en vertegenwoordigers van buiten de gemeente deelnemen. Aan elk partnerschap nemen zo'n 70 à 80 mensen deel, allemaal op vrijwillige en belangeloze basis. Eén of twee betaalde medewerker(s) zorgen voor de coördinatie van de werkzaamheden.

Democratische en autonome werkwijze

Elk partnerschap heeft een algemene vergadering, een raad van beheer, één of twee stafmedewerker(s) en meerdere werkgroepen. Elke werkgroep wordt bijgestaan door een lid van NIRAS. Elke werkgroep kan ook een beroep doen op externe deskundigen als zij dit nodig vinden.

Beslissingsautonomie

Elk partnerschap kan op elk moment beslissen om een einde te maken aan zijn werkzaamheden. Elk partnerschap beslist ook autonoom over het advies dat ze aan hun gemeenteraad geven.

Locatiespecifiek

Zowel om symbolische als om praktische redenen hebben de partnerschappen hun zetel in het hart van de gemeenschap waaruit ze voortkomen.

Autonoom budgetbeheer

De partnerschappen hebben elk een budget dat ze volledig zelf beheren.

Een geïntegreerde benadering op maat van de lokale gemeenschap

Met het systeem van partnerschappen veranderde NIRAS haar methodologie om een bergingssite te selecteren. Aanvankelijk ging NIRAS ervan uit dat eerst de bergingsinstallatie ontworpen zou worden en dat dan een geschikte locatie gevonden moest worden. Vanaf 1998 bestudeerde NIRAS de mogelijkheid om een installatie te ontwerpen die aangepast is aan de kenmerken van het terrein. Tegelijkertijd moet ook worden tegemoet gekomen aan de voorwaarden die de lokale gemeenschap stelt en dient de berginginstallatie geïntegreerd te worden in een ruimer project dat een meerwaarde kan betekenen voor de streek.

NIRAS

Kunstlaan 14
1210 Brussel
Tel. 02 212 10 11
Fax 02 218 51 65
www.niras.be